

pie=m

6e PIE=M nieuwsbrief, november 2020

Beste geïnteresseerde in het PIE=M project!

Dit is de zesde nieuwsbrief van ons PIE=M consortium. Graag brengen we jullie op de hoogte van de ontwikkelingen in de afgelopen maanden en de start van de pilot in het UMCG.

Het PIE=M project heeft als doel om **Exercise = Medicine (E=M)** te implementeren in de routinematige klinische zorg. Hiertoe is de implementatie status van E=M bij afdelingen van het UMCG en het Amsterdam UMC onderzocht. Daarnaast is een E=M tool ontwikkeld, resulterend in een individueel beweegadvies voor patiënten en een mogelijke verwijzing naar een actieve leefstijl interventie. Tenslotte is binnen dit project de haalbaarheid van implementatie van E=M in de zorg van afdelingen binnen het UMCG en het Amsterdam UMC onderzocht gedurende een pilot studie.

Update PIE=M pilot

Begin maart lieten we nog weten dat de pilots in volle gang waren. Helaas hebben we kort na het uitsturen van de nieuwsbrief de pilot moeten opschorten. In overleg met ZonMw is toen besloten om de einddatum van het project drie maanden uit te stellen zodat we in september de pilot konden voortzetten. Helaas gooit ook nu COVID-19 weer roet in het eten, waardoor de pilots er toch iets anders uit kwamen te zien dan van tevoren bedacht.

Pilot in UMCG – afgerond!

In Groningen is de laatste ronde van de pilot bij de afdeling Orthopedie in september van start gegaan. In deze ronde hebben twee artsen deelgenomen. In verband met de tweede golf, en de verwachte afschaling van de zorg, is besloten om af te zien van het inplannen van een laatste arts. Dit betekent dat de PIE=M pilot in Groningen nu is afgerond.

In totaal hebben er 15 behandelaren meegedaan van Revalidatiegeneeskunde en Orthopedie van het schouder-, handen-, heupen-, knieën-, enkel- en voetsprekkuur. Meer dan 200 patiënten zijn uitgenodigd een bewegingsvragenlijst in te vullen voor hun bezoek aan het ziekenhuis en daarvan heeft ongeveer de helft een bewegingsadvies gekregen tijdens het consult. Van hen is ongeveer 40% verwezen naar een leefstijlcoach in het ziekenhuis.

Door patiënten werd het krijgen van een bewegingsadvies als zeer positief ervaren. De behandelaren vonden het ook van meerwaarde en vonden het erg prettig dat er een leefstijlcoach op de afdeling was naar wie ze direct konden verwijzen. Echter de gehanteerde tool, als hulpmiddel voor het geven van een bewegingsadvies tijdens het consult, werd niet als gebruiksvriendelijk ervaren.

Momenteel zijn we een nieuwe versie van de tool aan het ontwikkelen, gekoppeld aan het elektronisch patiënten dossier, waarmee we het geven van een bewegingsadvies veel makkelijker wordt gemaakt.

Bedankt leefstijl coaches!

Graag willen we onze leefstijl coaches heel erg bedanken voor hun enthousiaste, trouwe inzet en de leuke samenwerking! Het gaat om Nick Tuintjer, Bowina Gritter, Kelly Sandys, Monique Hamstra, Tsjikke Zijlstra, Leah Schans!!

Jullie hebben de klinici ondersteund met het uitvragen van bewegingsgedrag, hebben samen met de patiënt gezocht naar een passende aanpak en doelen gesteld voor een betere gezondheid. Soms was de planning een ware uitdaging, soms waren niet alle klinici even mee

werkend. Ook zaten jullie soms erg lang te wachten voor er eindelijk een patiënt werd verwezen. Blijkbaar zijn er allerlei factoren die maken dat een bewegingsadvies niet wordt gegeven of een patiënt niet wordt verwezen. Dat gaan we verder bekijken, wat daar de redenen van zijn. Maar als jullie patiënten op jullie consult kregen, dan gingen jullie met veel zorg en groot enthousiasme aan de slag. Dat was erg mooi om te zien.

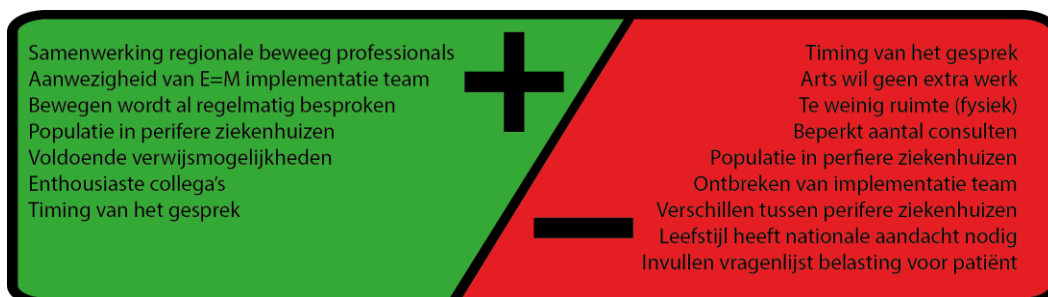
Zonder jullie hadden we dit op de beide poli's niet neer kunnen zetten. Daar zijn wij als PIE=M team jullie erg dankbaar voor.

Pilot in Amsterdam UMC

In februari dit jaar was de pilot in Amsterdam UMC bij de afdeling Revalidatiegeneeskunde nog in de opstart fase, het plan was om in maart echt van start te gaan toen alle niet noodzakelijke zorg in verband met Covid-19, werd stilgelegd. Vervolgens hebben we de pilot opgeschort tot september. We zijn toen inderdaad weer gestart, waarbij Aäron Spapens ons enorm heeft geholpen om alle logistiek klaar te zetten en randzaken te regelen. In oktober zouden we vol van start gaan, maar wederom werden we ingehaald door COVID-19 en mocht Aäron niet meer op de afdeling aanwezig zijn. Toen dit bekend werd hebben we besloten om de pilot anders in te gaan richten. In de vernieuwde opzet kunnen artsen bij de afdeling Revalidatiegeneeskunde hun patiënten doorverwijzen naar een leefstijlcoach. We hopen deze vorm nog te kunnen testen in de komende maanden.

Verkenning E=M in perifere ziekenhuizen

Omdat er verschillen zijn tussen de (super)specialistische zorg in Universitair Medische Centra en de zorg in perifere ziekenhuizen leek het ons interessant om te verkennen of er ook verschillen zaten in de ervaren bevorderende en belemmerende factoren voor implementatie van E=M. Daarvoor werden semi-gestructureerde interviews gehouden met 6 revalidatie artsen uit verschillende perifere ziekenhuizen in Nederland. De resultaten lieten zien dat er veel overlap was tussen de factoren die al eerder werden gevonden bij klinici die in Universitair Medische Centra werkzaam zijn. Er werden een aantal nieuwe factoren gevonden voor revalidatie artsen werkzaam in periferie:

Stappenplan Implementatie van Bewegen als Medicijn

Samen met implementatie deskundige Sasha van Twillert en Hanze Hogeschool student Koen Kakes hebben we de stappen van de implementatie van Bewegen als Medicijn in de ziekenhuiszorg beschreven in een stappenplan. Dit stappenplan voor implementatie van Bewegen als Medicijn zal het eindproduct zijn van het PIE=M project.

Ontwikkelingssessie in oktober

A BLUEPRINT FOR CHANGE

- Sessies met Sasha
- Eerst draft
- Besproken met stuurgroep
- Optimaliseren
- Feasibility gesprekken met perifere ziekenhuizen

Voor een goede afstemming met andere ziekenhuizen, hebben we meningen gevraagd aan revalidatieartsen en oncologen uit het Amsterdam UMC, het Rijndam Ziekenhuis, het Martini Ziekenhuis, het Wilhelmina Ziekenhuis, Revalidatie Friesland, het Antonius Ziekenhuis en het Ommelander Ziekenhuis Groningen. Met hen gingen we tijdens een online gesprek in op de inhoud, de vormgeving en de PIE=M voorbeelden die in het stappenplan zijn beschreven. Zo kunnen wij dit stappenplan voor implementatie van Bewegen als Medicijn optimaliseren.

Aanvullingen van de verschillende artsen

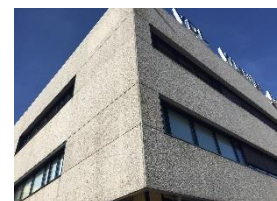
Tips	Arts 1	Arts 2	Arts 3	Arts 4	Arts 5	Arts 6
Tijdspad geven van doorlooptijd per stap	x	x	x	x	x	x
Verpleegkundigen, stafmedewerkers en RvB betrekken	x	x		x	x	
Uitleg bij de voorbeelden geven		x	x			x
PIE=M ervaringen delen over wat werkt	x	x		x	x	x
Keuzes meer voorschrijven	x		x	x		x
Taal aanpassen		x	x	x		
Externe ondersteuning bij uitvoering (bij toolontwikkeling)	x	x	x	x	x	
Voorbeelden geven van doorverwijsmogelijkheden	x	x	x	x		
Onderzoek doen	x	x			x	
Beslisboom van de implementatie verduidelijken		x	x	x		

KIEM subsidie aanvraag

We willen het implementatieplan breed toepasbaar maken voor de ziekenhuiszorg. Een vervolgstap voor ons is daarom dit stappenplan te testen in perifere ziekenhuizen, door het daadwerkelijk stap voor stap uit te voeren op een afdeling. We willen testen in welke mate dit stappenplan zelfstandig uitgevoerd kan worden. Om dit te onderzoeken willen we begin 2021 een KIEM subsidieaanvraag gaan doen. Kenniscentrum Sport en Beweging, aXtion en verschillende regiopartijen hebben hun medewerking al toegezegd. We zijn nu nog op zoek naar geschikte ziekenhuisafdelingen in het noorden die mee willen doen. Dus mocht u een geschikte partij weten, laat het ons weten!

Lifelines

Na het handmatig invoeren van 71.191 (!) codes voor de sporten die de lifelines deelnemers hadden ingevuld, waarbij er soms toch wel wat vreemde "sporten" voorbij kwamen (wat wordt er bijvoorbeeld bedoeld met moedervlek, kantoren, of onderhoud?), was het tijd voor het opschonen van bijna 100 A4-tjes aan syntax. En nu zijn we dan eindelijk zo ver om te beginnen met het leuke werk: de analyses!

LOFIT – de opvolger van PIE=M

Recent heeft ZonMw ons financiering gegeven om op basis van de PIE=M resultaten vervolgonderzoek te mogen gaan uitvoeren en een leefstijlloket op te zetten in Amsterdam UMC en UMC Groningen. Dinsdag 10 november was de Kick-Off van het nieuwe onderzoek LOFIT: *Lifestyle front Office For Integrating lifestyle medicine in the Treatment of patients.*

In dit project gaan we de leefstijlzorg in de reguliere behandeling en zorg van ziekenhuispatiënten optimaliseren. In afstemming met stakeholders wordt een leefstijlloket ingericht in beide academische ziekenhuizen. Artsen verwijzen patiënten naar dit leefstijlloket, dat bemenst wordt door een leefstijlmakelaar. Deze motiveert patiënten een keuze te maken voor leefstijlaanpassingen inzake beweggedrag, zitgedrag, voedingsinname, alcoholgebruik en rookgedrag. Vervolgens zoekt de leefstijlmakelaar samen met de patiënt naar haalbare initiatieven in de directe leef- en woonomgeving van de patiënt en regelt verwijzing naar het gekozen initiatief. De leefstijlmakelaar houdt contact met de patiënt over diens voortgang en informeert de behandelend arts hierover. In LOFIT wordt de (kosten)effectiviteit van dit leefstijlloket getoetst bij twee verschillende patiënten populaties; bij patiënten met hart- en vaatziekten en bij patiënten met artrose. De looptijd van dit project is tot november 2024.

Presentatie PIE=M project

- PIE=M in onderwijs Geneeskunde studenten VU 23 november 2020
- Presentatie PIE=M bij kick-off van het LOFIT project op 10 november '20
- Presentatie stafbestuur Tjongerschans te Heerenveen op 19 oktober '20
- Terugkoppeling PIE=M bij de online ZonMW bijeenkomst Op 13 oktober '20
- Presentatie PIE=M try-out Medische Publieksacademie UMCG 25 september '20

Opname Medische Publieksacademie UMCG

Congressen en symposia waar het project zal worden uitgedragen

- Key note DCRM congres: Wat kunnen we leren van Implementeren – Femke van Nassau
- Publiekslezing Healthy Ageing Week; *Wat ons beweegt: motivatie, barrières en technologie*, Adrie Bouma & Nick Degens– annulering i.v.m. Corona virus – nieuwe datum wordt gezocht
- VvBN symposium, Keynote presentatie Rienk Dekker, parallel sessie presentatie Femke van Nassau – annulering ivm Corona virus – nieuwe datum wordt gezocht
- Oratie Prof.dr. Rienk Dekker *Revalidatiegeneeskunde en Actieve Leefstijl: een uitdaging in beweging!* 23 november 2021, 16u15 Aulta Academiegebouw, Broerstraat 5 te Groningen.

Publicaties

Het design paper van PIE=M is geaccepteerd in JMIR Res Protoc:

Krops LA, Bouma AJ, Van Nassau F, Nauta J, van den Akker-Scheek I, Bossers WJ, Brügemann J, Buffart LM, Diercks RL, De Groot V, De Jong J, Kampshoff CS, Van der Leeden M, Leutscher H, Navis GJ, Scholtens S, Stevens M, Swertz MA, Van Twillert S, Van der Velde J, Zwerver J, Van der Woude LH, Van Mechelen W, Verhagen EA, Van Keeken HG, Van der Ploeg HP, Dekker R. *Implementing Individually Tailored Prescription of Physical Activity in Routine Clinical Care: Protocol of the Physicians Implement Exercise = Medicine*

(PIE=M) Development and Implementation Project. JMIR Res Protoc. 2020 Nov 2;9(11):e19397. doi: 10.2196/19397.

Er stond een interview in de krant met Adrie Bouma over leefstijl in zorg; Dagblad van het Noorden, dinsdag 29 september 2020. Adrie vertelt hierin over effectieve interventies op het gebied van leefstijl, over het motiveren van mensen en het leren omgaan met barrières bij bewegen. Ook vertelt ze over het belang om leefstijl in te zetten in de zorg. Tenslotte geeft ze tips hoe mensen in deze tijd van thuiswerken toch een beetje fit kunnen blijven.

Eindsymposium PIE=M

21 januari '21 organiseren we van 13.00 tot 17.00 uur het online PIE=M eindsymposium. Het programma en informatie over aanmelding volgt. Maar houdt deze middag alvast even vrij in je agenda!

Contact

Mocht je aanvullende vragen hebben of informatie willen delen met de PIE=M stuurgroep, geef dit dan door aan Adrie, Femke of Joske.

Dankjewel voor de samenwerking en je interesse in dit project!

Namens de stuurgroep,

Adrie Bouma (onderzoeker) a.i.bouma02@umcg.nl

Joske Nauta (onderzoeker) j.nauta@amsterdamumc.nl

Femke van Nassau (onderzoeker) f.vannassau@amsterdamumc.nl